Kommittémotion S

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2947

av Niklas Karlsson m.fl. (S)

Tull och gränsöverskridande brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördjupat tullsamarbete med våra grannländer och inom EU i syfte att stoppa utförseln av stöldgods och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inköp av kroppskameror, vapen och annan skyddsutrustning samt om att utbilda Tullverkets personal i dessas användning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tulltjänstemäns befogenheter i gränsnära områden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att implementering av EU-lagstiftning inte ska leda till konkurrensnackdelar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Motionen har vissa begränsningar mot bakgrund av det rådande politiska läget med en övergångsregering och en övergångsbudget.

Sverige är ett exportberoende land. Vi har en lång tradition av internationell handel som gör Sverige rikare. Den ger oss möjlighet att specialisera oss på det vi gör bra och nyttja

de resurser vi har tillgängliga på hemmaplan. Handel har varit, och är, en grundläggande förutsättning för den framgångsrika svenska industrin.

Även om den internationella handeln är grundläggande för Sverige så kommer den med flera utmaningar. Med en ökad internationell integration ökar risken för gränsöverskridande brottslighet och smuggling. Internationella kriminella nätverk står för en betydande del av smugglingen av både narkotika och illegala vapen till Sverige. Tullverket och polisen rapporterar att beslagen ökat kraftigt de senaste åren, vilket tyder på att tillgången på illegala varor blir allt större och utgör ett växande hot mot tryggheten i vårt land. Staten måste sätta hårt mot hårt och agera kraftfullt mot den kriminella ekonomin. Vi behöver ett starkt tullverk som kan se till att varken vapen eller narkotika kommer in i Sverige. Så gör vi Sverige säkrare samtidigt som vi kommer åt gängens finansiering.

Tullverksamhet och gränsöverskridande brottslighet

Tullverkets möjligheter att stoppa gränsöverskridande brottslighet och införseln av vapen, narkotika och pengar i Sverige samt utförsel av bl.a. stöldgods, är avgörande för att knäcka den organiserade brottsligheten och öka tryggheten i vårt land. För att stärka våra gränser påbörjade vi socialdemokrater en kraftig utbyggnad av Tullverket. Mellan 2017 och 2021 ökade resurserna med över en tredjedel och hundratals fler anställdes. Vi inledde även ett stort arbete med att se över alla Tullverkets befogenheter för att myndigheten skulle få bättre och mer tidsenliga verktyg för att göra våra gränser och därigenom våra samhällen tryggare.

Vi välkomnar att tulltjänstemän fått nya och utvidgade befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. Behovet av ökade resurser till Tullverket är fortsatt stort för att myndigheten ska kunna hantera sitt uppdrag. Samtidigt behöver tullens befogenheter regelbundet ses över och uppdateras för att den utöver att leverera på sitt kärnuppdrag ska bidra till det brottsbekämpande arbetet.

Tullsamarbeten, utförsel och beväpning

Vi välkomnar åtgärder för att försvåra för internationella stöldligor och stärka Tullverkets direkta brottsbekämpning, bland annat utförselhäleri som blivit ett eget brott och en del av Tullverkets huvuduppdrag. Erfarenheterna från det första året visar att reglerna behöver skärpas. Även om stöldgodsproblematiken i grunden handlar om att

polisen inte har tillräckliga resurser för att jaga de stöldligor som härjar i Sverige, anser vi att det är av stor vikt att arbetet mot stöldgods fortsatt förstärks. Som ett led i detta är det av stor vikt att Sverige fördjupar sin tullsamverkan med motsvarande myndigheter i våra grannländer och även verkar för detta inom EU. I en sådan tullsamverkan bör system för kontroll av misstänkt stöldgods kunna upprättas. Den som vill föra ut t.ex. cyklar, båtmotorer och bildelar i stor omfattning ska kunna uppvisa kontrollerbara köpehandlingar i samband med utförseln. Särskild kontroll av misstänkta kriminella säljare och transportföretag som hanterar misstänkt stöldgods ska kunna genomföras av polisen genom anmälan från Tullverket. Sverige bör också ta initiativ till en fördjupad operativ samverkan med Polen och de baltiska länderna.

Vidare bör kontrollerna vid EU:s yttre gräns skärpas genom att inrätta ett europeiskt expertcentrum mot narkotika- och vapensmuggling. Möjligheterna att få ytterligare stordriftsfördelar genom samordnade upphandlingar mellan olika EU-länders tullmyndigheter ska utredas. Det handlar till exempel om röntgenapparater och vapen- och sprängämneshundar för att stoppa införsel av vapen och narkotika. Därtill är det av stor vikt att implementeringen av EU-regelverk sker på ett sätt som säkerställer harmonisering mellan medlemsstaterna och därmed förhindrar konkurrensnackdelar.

Utvecklingen inom Tullverket vad gäller möjligheten att bära tjänstepistol är en viktig del i att stärka Sveriges gränskontroll. Det är därför angeläget att effekten av vidtagna åtgärder utvärderas kontinuerligt och att myndigheten ges tillräckliga resurser för att investera i nödvändig utrustning, såsom vapen och kroppskameror, samt för att utbilda personal. För att tullens arbete ska bli mer träffsäkert krävs också att regeringen verkar för att undanröja hinder som uppstår till följd av otydliga eller oförenliga regelverk mellan länder, särskilt när det gäller tulltjänstemäns befogenheter i gränsnära områden. Sådana hinder riskerar att försvaga det gränsöverskridande samarbetet och försvåra bekämpningen av internationell brottslighet.

Niklas Karlsson (S)

Kalle Olsson (S)

Marie Olsson (S)

Mathias Tegnér (S)

Therese Kristiansson (S)

Magnus Johansson (S)